

Pôžitok bez morálky

V dnešnej dobe je veľmi jednoduché získať rýchly pôžitok za nízku cenu. Rovnako jednoduché je aj podľahnúť vidine pôžitku, ktorý nás nestojí čas, peniaze či snahu. Jediné čím musíme zaplatiť, je naša morálna časť. To znamená, že stačí ignorovať následky a nebrať za nich zodpovednosť. Takto by som opísal pôžitok bez morálky.

Takýto pôžitok však nie je nefér len voči iným ľuďom. Podľa môjho názoru je veľmi nebezpečný práve pre daného človeka, ktorý takémuto pôžitku podľahne, a to práve z nasledujúcich dôvodov. Veľké nebezpečenstvo pre nás predstavuje práve z psychického hľadiska. Zasiachnutý človek sa môže dostať do nekončiaceho kruhu klamstiev, kde sa svoje trpiace svedomie vždy pokúšať potlačiť ďalším rýchlym pôžitkom. Takémuto človek sa bude žiť ťažko so samým sebou. Tento názor je však dosť subjektívny, tak ako samotná morálka. Niektorí ľudia môžu mať rozdielny zmysel pre morálku a takýto pôžitok pre nich nemusí byť nemorálny. V iných prípadoch môže byť človek tak zahľadený do seba, že ho svedomie nijako „nehryzie.“

Ďalší dopad na našu psychiku to môže mať ten, že nám to zabráni sa v živote hýbať ďalej, či niečo dosiahnuť. Keď sme zvyknutí získať našu pravidelnú dávku dopamínu zo sociálnych sietí či z televízie, nemáme potrebu niečo tvoriť či zlepšiť našu životnú situáciu, pretože je omnoho jednoduchšie ísť na internet a na chvíľu si „vypnúť hlavu,“ než rozmýšľať nad problémami (či už našimi alebo problémami iných ľudí) a snažiť sa ich zlepšiť. Čo potom, keď nás prestane baviť obsah na internete či v televízii? Prejdeme na niečo ďalšie. Práve to je jedna z najlepších a takisto najhorších vlastností internetu, televízie či dokonca pornografie. Vždy sa nájde niečo nové. Niečo na čo by sme teraz ani nepomysleli, sa po nejakom čase dostane do stredu našej pozornosti. Zásadný problém tohoto „reťazového pôžitku“ je ako už som spomínal práve to, že máme neobmedzený prístup k rýchlemu pôžitku „zdarma.“ Preto nás všetko veľmi rýchlo omrzí a potom hľadáme niečo nové. Toto vedie k tomu, že keď nás omrzia všetky morálne formy zábavy, nemáme inú možnosť ako prejsť na nemorálnu formu. Dobrým príkladom je opäť pornografia. Človek ktorý je na nej aspoň mierne závislý, po čase začne vyhľadávať niečo, čo mu predtým prišlo divné či dokonca odporné.

Spomínal som, že človek môže jednoducho stratiť motiváciu k úspechu v živote práve kvôli jednoduchému zdroju dopamínu ako napríklad internet. Môže to však byť aj naopak. K nemorálnemu pôžitku môže viesť takisto veľký úspech. Každý už počul o úspešných spevákoch či hercoch, ktorí sa na vrchole svojej kariéry obrátili na drogy, či iné nelegálne aktivity, ktoré im vedeli zabezpečiť pôžitok. Takýto ľudia mohli mať všetko, preto museli nájsť niečo nové. Veľa z nich si nanešťastie vyberie práve nemorálnu cestu.

Nemorálny pôžitok vie byť teda neodolateľný rovnako pre chudobných ľudí, tak ako pre bohatých. Odstrašujúcim prípadom sú dve postavy z knihy *Krstný otec* od Maria Puza. V jednej kapitole bola opísaná interakcia medzi veľmi bohatým filmovým režisérom a matkou malého dievčatka. V knihe je nepriamo (no dosť očividne) vyjadrené, že režisér zaplatil spomínanej matke, aby mohol s jej mladistvou dcérou robiť niečo nepochybne nelegálne a hlavne nemorálne. Dievča je neskôr opísané ako roztrásené a zjavne traumatizované. V tomto príklade môžeme podľa mňa perfektne vidieť nemorálny pôžitok. Režisér si musel nájsť nový spôsob „zábavy,“ čo mu jeho moc a peniaze dovoľovali. Matka za to dostala obrovské peniaze, pri čom ju samú to nestálo nič okrem zlého svedomia a ako jediná za to zaplatila jej dcéra.

Po hlbšom zamýšľaní nad touto témou sa mi trochu otvorili oči a je mi jasné, prečo sa pôžitok bez morálky považuje za jeden zo siedmich hriechov spoločnosti a prečo sa mu treba snažiť vyhnúť.